

POROČILO O PRESKUSU št.: LVG 2017-050

Naročnik: ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE, Večna pot 002, 1000
Ljubljana, Slovenija

Številka zapisnika: Pregled(i): LVGP2017/00135 (Radegunda).

Št. vzorca iz zapisnika: LVG2017/00101/AK, LVG2017/00102/AK, LVG2017/00103/AK

Opis vzorca: LVG2017/00101/AK: *Cornus mas*, veje, št. enot 6,
LVG2017/00102/AK: *Cornus mas*, skorja, št. enot 2,
LVG2017/00103/AK: *Cornus mas*, rastlina rastoča, št. enot 1

Datum odvzema vzorca: 12.07.2017

Datum prejema vzorca: 12.07.2017

Čas izvajanja preskusa: od 12.07.2017 do 11.08.2017

Datum izdaje poročila: 21.08.2017

Namen testiranja: LVG2017/00101/AK: sum na: žuželke in glive, LVG2017/00102/AK:
sum na: žuželke in glive, LVG2017/00103/AK: sum na: podlubniki

Vzorec	Metoda	Organizem	Rezultat	Opombe
LVG2017/00101/AK	LVG Morfološka analiza – žuželke	Kompleksna bolezen	nepotrjen sum	
LVG2017/00102/AK	LVG Morfološka analiza – žuželke	Kompleksna bolezen	nepotrjen sum	
LVG2017/00103/AK	LVG Morfološka analiza – žuželke	<i>Xyleborus</i>	negativen	Hrošč je glivni rilčkar (<i>Anthribus nebulosus</i> Forster, 1770), ki ni nevaren za drevje.

Odgovorni analitik(i):

dr. Andreja Kavčič

Avtor(ji): dr. Andreja Kavčič

Podatki in strokovno mnenje k poročilu o preskusu št.: LVG 2017-050

Na Gozdarski inštitut Slovenije ste se obrnili za nasvet glede zdravljenja drevesa (dren) na naslovu Radegunda 26, 3330 Mozirje. Napisali ste, da je drevo zelo staro (ocenjujete da približno 150 let) in je letos v precej slabšem stanju kot v preteklih letih. Zanimalo vas je, kako bi se dalo zdravstveno stanje drevesa popraviti, saj bi ga radi ohranili. Dogovorili smo se za terenski obisk in pri vas sem se oglasila 12. julija 2017. Namen mojega obiska je bil pregled stanja drevesa na terenu in odvzem vzorcev za analizo v laboratoriju za določitev diagnoze. V času mojega obiska ste bili odsotni.

Ob pregledu sem na drevesu našla enake simptome in znake, kot ste jih opisali vi v svojem pismu: hiranje drevesa, redka krošnja, majhni listi, sušenje vej, plodovi so maloštevilni. Na drevesu ni bilo zaznani škodljivih organizmov, ki bi lahko bili vzrok za hiranje drevesa. Pod luskami skorje so bili v večjem številu prisotni prašički ali kočiči, vendar se ti raki enakonožci hranijo z odmrlim in razpadajočim organskim materialom in za drevo niso nevarni. Ustrezajo jim vlažna in temna mesta, kot je na primer pod luskami skorje dreves. Od žuželk sem v skorji našla samo hrošča iz skupine glivnih rilčkarjev (*Anthrribus nebulosus*). Gre za do 4 mm velikega rjavkastega hrošča, ki pa za drevo prav tako ni nevaren. Poleg tega, da dolbe kratke rove le v zunanem, odmrlem delu skorje, je hrošč plenilec žuželk. Skleпам, da so luknjice, ki ste jih opazili, od tega hrošča, saj v skorji ni bilo nobenih drugih vrst žuželk niti rogov, na podlagi katerih bi lahko sklepala na katerega od drevesnih škodljivcev, ki bi lahko bili vzrok za hiranje drevesa. Na drevesu tudi ni bilo prisotnih znakov gliv, na podlagi katerih bi lahko sklepali, ali je propadanje posledica trohnobe ali bolezni. Luščenje skorje, ki ste ga opazili, je normalen pojav.

So pa bile na drevesu jasno vidne obsežne mehanske poškodbe, ki so posledica predvsem obžagovanja v preteklih letih in zlomov vej. Obrezovanje je za drevo razmeroma velik stres in zaradi nepravilnega obrezovanja drevo postane zelo dovzetno za škodljivce in bolezni. Rane, ki nastanejo zaradi mehanskih poškodb, so vstopna mesta za škodljive organizme, kot so žuželke, glive, bakterije in virusi. Nevarne so lahko že manjše rane, na primer takšne, ki jih povzroči toča, ki je, kot pravite, tudi poškodovala vaše drevo. Rana se sčasoma sicer zaraste, vendar škodljivi organizmi, ki so skozi rano vstopili v drevo, ostanejo v drevesu in še naprej negativno vplivajo na zdravstveno stanje drevesa. Večje rane, ki se zaraščajo zelo dolgo časa, so še posebej problematične.

Na podlagi terenskega ogleda in opravljenih analiz ni bilo mogoče določiti kaj točno je vzrok za slabšanje zdravstvenega stanja vašega drevesa. Zaključili smo, da gre za kompleksno bolezen in da je do hiranja prišlo zaradi vpliva več različnih dejavnikov. Drevo hira in glede na simptome domnevamo, da je verjetno propadla že večja količina korenin. Ob korenničniku smo zasledili staro rano v obliki klina, ki se zarašča. Takšno poškodbo je lahko povzročil mraz, glivolika alga (*Phytophthora* spp.) ali kateri drug neznan škodljiv organizem. Korenine lahko propadajo zaradi mraznice – štorovke (*Armillaria* spp.). Če je temu tako, bi lahko v jesenskem času ob dnišču debla videli značilne šope gob.

Za dren je zelo pomembno rastišče in na neustreznih lokacijah drevo slabo raste, lahko pa tudi propade. Drevo za optimalno rast potrebuje vlažna, vendar odcedna tla, ki morajo biti bogata s hranili. Ustrezajo mu delno senčne lege, kjer drevo ni izpostavljeno popoldanskemu soncu (sonce zjutraj, senca popoldne) in je mogoče dobro kroženje zraka. Zelo je občutljiv na sušo in sončno

pripeko. Priporočljivo je redno obrezovanje drevesa (zlasti mladih rastlin, kasneje pa odstranjevanje poškodovanih in odmrlih delov), ki ne le ohranja njegovo strukturo in mehansko stabilnost, ampak tudi pozitivno vpliva na njegovo zdravstveno stanje, zaščito pred škodljivci in boleznimi, ter na življenjsko dobo.

Glede na to vam svetujemo, da spomladi dren dobro pognojite (najbolje je dodati kakovosten humus, izogibati pa se je treba gnojilom z visoko vsebnostjo dušika), v sušnih obdobjih pa ga redno zalivate (približno enkrat na teden in v jutranjem času). Priporočljivo je tudi, da odstranite odmrle veje, s čimer boste preprečili širjenje morebitnih škodljivcev na zdrave dele. Preprečiti je treba tudi vsakršne mehanske poškodbe.

Raziskava kompleksne bolezni zahteva dolgotrajno raziskavo, ki zahteva ogromno sredstev, ki pa jih trenutno financiranje Javne gozdarske službe na Gozdarskem inštitutu Slovenije ne omogoča. Če imate interes, se lahko dogovorimo za obširnejšo raziskavo vašega drevesa, katere stroške pa bi pokrivali vi.

Strokovno mnenje pripravila:

Ljubljana, 21. 8. 2017

dr. Andreja Kavčič